

Rådets slutsatser av den 11 maj 2012 om utexaminerades anställbarhet

(2012/C 169/04)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD

föra åtgärder på nationell, regional och lokal nivå för att öka ungdomars tillträde till arbetsmarknaden och deras anställbarhet,

SOM BEAKTAR:

— rådets slutsatser av den 12 maj 2009 om en strategisk ram för europeiskt utbildningssamarbete (Utbildning 2020) ⁽¹⁾ där kommissionen, med tanke på vikten av att genom utbildning öka anställbarheten för att möta aktuella och framtida utmaningar på arbetsmarknaden, uppmanades att lägga fram ett förslag till riktmärke på detta område,

— slutsatserna av den 18 november 2010 från rådet och företrädarna för medlemsstaternas regeringar, församlade i rådet, om prioriteringarna för ett närmare europeiskt samarbete i fråga om yrkesutbildning för perioden 2011–2020 ⁽²⁾, där det betonades att länderna bör främja partnerskap mellan tillhandahållare av utbildning, arbetsmarknadens parter och andra berörda aktörer i syfte att sörja för en bättre information om arbetsmarknadens behov samt en bättre avpassning mellan dessa och utvecklingen av kunskaper, färdigheter och kompetens,

— rådets slutsatser av den 14 februari 2011 om utbildningens roll i genomförandet av Europa 2020-strategin ⁽³⁾, där det betonades att övergången till kvalificeringssystem som grundar sig på studieresultat och en större validering av färdigheter och kompetenser som har inhämtats i icke-formella och informella sammanhang är av stor betydelse för att förbättra anställbarheten,

— Europa 2020-strategins flaggskeppsinitiativ En agenda för ny kompetens och nya arbetstillfällen: EU:s bidrag till full sysselsättning, som syftar till att öka effektiviteten inom utbildningssystemen och försöka utrusta ungdomar med relevanta färdigheter och kompetenser för arbetsmarknadens behov,

— rådets slutsatser av den 17 juni 2011 om främjande av sysselsättning för ungdomar i syfte att uppnå målen för Europa 2020-strategin ⁽⁴⁾, där det betonades att Europeiska socialfonden har en viktig roll när det gäller att förbättra ungdomars anställningsutsikter och färdigheter och genom-

— rådets slutsatser av den 28 november 2011 om moderniseringen av den högre utbildningen ⁽⁵⁾, som innehåller en uppmaning om att stärka kopplingarna mellan högskolor, arbetsgivare och arbetsmarknadens institutioner för att inom utbildningarna ta större hänsyn till arbetsmarknadens behov, få bättre överensstämmelse mellan kompetens och arbete samt utveckla aktiva arbetsmarknadsåtgärder för att främja anställning av utexaminerade,

— den årliga tillväxtöversikten för 2012 ⁽⁶⁾, där medlemsstaterna uppmanas att särskilt verka för sysselsättning bland ungdomar, bland annat genom att främja lärlingsutbildningar av hög kvalitet samt praktikkontrakt och genom att anpassa utbildningssystemen så att de avspeglar förhållandena på arbetsmarknaden och efterfrågan på kompetens,

— uttalandet från Europeiska rådets medlemmar av den 30 januari 2012 ⁽⁷⁾, som uppmanar till ansträngningar för att stimulera sysselsättning, särskilt för ungdomar, bland annat genom att främja deras första arbetslivserfarenhet och deras deltagande på arbetsmarknaden, med målet att se till att ungdomar inom några månader efter avslutad skolgång får erbjudande om högkvalitativ sysselsättning, vidareutbildning eller en lärlings- eller praktikplats,

SOM ERINRAR OM ATT:

— det är viktigare än någonsin att ge europeiska ungdomar möjlighet att förvärva de kunskaper, färdigheter och kompetenser som krävs för en smidig övergång till arbetsmarknaden i EU och utöka sina karriärmöjligheter, med tanke på att antalet unga arbetssökande fortsätter att öka kraftigt,

— den rådande ekonomiska krisen framhäver hur viktig övergången från utbildning till arbete är, om att det är av avgörande betydelse att ungdomar lämnar sin utbildning så väl rustade som möjligt för att kunna få ett första arbete, om att ungdomar som ställs inför arbetslöshet eller en långsam övergång kan drabbas av långsiktiga negativa följder när det gäller framtida framgång på arbetsmarknaden, inkomst och familjebildning, vilket i sin tur kan äventyra offentliga och privata investeringar i deras utbildning och därmed

⁽¹⁾ EUT C 119, 28.5.2009, s. 2.

⁽²⁾ EUT C 324, 1.12.2010, s. 5.

⁽³⁾ EUT C 70, 4.3.2011, s. 1.

⁽⁴⁾ Dok. 11838/11.

⁽⁵⁾ EUT C 372, 20.12.2011, s. 36.

⁽⁶⁾ Dok. 17229/11 + ADD 1, 2 och 3.

⁽⁷⁾ SN 5/12.

resultera i förlust för samhället som helhet samt om att detta särskilt gäller mot bakgrund av de demografiska utmaningarna, som ökar pressen på Europas allt färre ungdomar att snabbt och effektivt integreras på arbetsmarknaden,

- man genom att lägga till ett riktmärke⁽¹⁾ för andelen anställda utexaminerade⁽²⁾ som är inriktat på övergången från utbildningen till arbetsmarknaden skulle möjliggöra ett politiskt utbyte inom ramen för Utbildning 2020 i fråga om åtgärder för att öka de utexaminerades anställbarhet,

SOM TAR I BEAKTANDE ATT:

- andelen anställda utexaminerade, dvs. den andel av den sysselsatta populationen i åldern 20–34 år som utexaminerades ett, två eller tre år före referensåret och som för närvarande inte deltar i vidareutbildning minskade med nästan 4,5 procentenheter mellan 2008 (81 %) och 2010 (76,5 %),
- tillräckliga datakällor redan finns tillgängliga för att kunna övervaka utbildning för anställbarhet utan att skapa ytterligare administrativa bördor och kostnader för vare sig medlemsstaterna eller Eurostat⁽³⁾,

ÄR MEDVETET OM ATT:

- anställbarhet, dvs. den kombination av faktorer som gör det möjligt för den enskilde att utvecklas i riktning mot anställning eller att få anställning, förbli anställd och utvecklas under sin karriär, är ett komplext begrepp som inte bara omfattar den enskildes egenskaper, färdigheter, förhållningsätt och motivation utan även andra yttre faktorer som faller utanför utbildningspolitikens ramar, såsom arbetsmarknadsbestämmelser, demografiska förhållanden, ekonomins struktur och den allmänna ekonomiska situationen,
- förstärkningen av anställbarheten är en politisk fråga som rör alla offentliga myndigheter, inbegripet dem som är an-

svariga för utbildning och sysselsättning, och en fråga som på europeisk nivå är av relevans för Europa 2020-strategin och ramen för Utbildning 2020,

- utbildningens stöd för ungdomars anställbarhet delvis täcks av de relevanta överordnade målen i Europa 2020-strategin samt befintliga riktmärken för Utbildning 2020, såsom dem gällande personer med eftergymnasial utbildning, elever som lämnar utbildningen i förtid, vuxnas deltagande i livslångt lärande och personer med svaga färdigheter i läsning, matematik och naturvetenskap,
- övergången från utbildning till sysselsättning dock ännu inte behandlas inom den nuvarande övervakningsramen; i detta skede skulle utbildningssystemen till exempel kunna bidra till utexaminerades anställbarhet genom yrkesvägledning och rådgivning, starkare förbindelser mellan utbildningsinstitutioner och berörda aktörer, genom anpassning av läroplaner till arbetsmarknadens behov, genom praktikplatser på företag, genom tydligare information om läranderesultat och genom en mer lyhörd utbildningspolitik som speglar kompetensbehoven på arbetsmarknaden samt genom att uppmuntra alla ungdomar att fortsätta sina studier efter allmän gymnasieutbildning; även anställbarheten för ungdomar som har särskilda behov på arbetsmarknaden bör uppmärksammas,
- utvecklingen av ett europeiskt riktmärke när det gäller andelen anställda utexaminerade skulle bidra till att identifiera utbildningsstrategier som underlättar övergången mellan utbildning och arbete och hjälper till att främja en framgångsrik sysselsättningsutveckling; ett europeiskt riktmärke som mäter andelen anställda utexaminerade, åtföljt av en relevant analys av de kvalitativa aspekterna, t.ex. överensstämmelsen mellan å ena sidan kunskaper, färdigheter och kompetens och å andra sidan det yrke som erhållits fram till och med tre år efter examen, skulle även bidra till att främja europeiskt samarbete när det gäller utbildningspolitik som inriktas på övergången från utbildning till arbete och göra det lättare att övervaka medlemsstaternas framsteg när det gäller ökad anställbarhet för utexaminerade samt att kartlägga exempel på god praxis och stödja utvecklingen av initiativ till peer learning,

UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA ATT:

samtidigt som de olikartade situationerna i enskilda medlemsstater beaktas,

1. anta åtgärder på nationell nivå för att öka anställbarheten hos utexaminerade som lämnar utbildningssystemet, i syfte att nå det europeiska riktmärket enligt bilagan och samtidigt främja överensstämmelsen mellan utbildningsnivå och yrke,

⁽¹⁾ I den strategiska ramen för europeiskt utbildningssamarbete från 2009 anges att detta är en referensnivå för europeiska genomsnittliga resultat som inte ska ses som ett konkret mål för varje land, utan snarare som ett kollektivt mål som medlemsstaterna uppmannas att bidra till att nå (EUT C 119, 28.5.2009, s. 7).

⁽²⁾ I denna text avses med termen *utexaminerad* en person som genom utbildning förvärvat kvalifikationer på åtminstone gymnasieutbildningsnivå eller eftergymnasial, icke-tertiär utbildningsnivå (ISCED 3 till ISCED 4, utom ISCED 3C kort) eller med kvalifikationer på tertiär utbildningsnivå (ISCED 5 och 6).

⁽³⁾ *Towards a Benchmark on the Contribution of Education and Training to Employability: Methodological note* EUR 24616 EN 2011 (Mot ett riktmärke för utbildningens bidrag till anställbarhet: (metodskrift EUR 24616 EN 2011).

2. övervaka andelen anställda utexaminerade, utifrån tillgängliga källor och verktyg, i syfte att stärka kunskapsbasen för utvecklingen av politiska strategier om övergången mellan utbildning och arbete enligt bilagan,
3. främja genomförandet och utnyttjandet av EU:s program, verktyg och ramar som utformats för att främja anställbarhet, rörlighet och livslångt lärande, däribland Europass, ungdomspasset, den europeiska referensramen för kvalifikationer, ECTS, Ecvet, och den europeiska referensramen för kvalitetssäkring av yrkesutbildning,
4. att förbättra samarbetet mellan utbildningsinstitutioner och berörda aktörer i arbetslivet på lokal, regional och nationell nivå för att främja lärlingsutbildningar, praktikplatser och andra placeringar i företag så tidigt som möjligt vid övergången från utbildning till arbetsmarknad,

UPPMANAR KOMMISSIONEN ATT:

1. särskilt genom den årliga utbildningsöversikten och den gemensamma rapporten om genomförandet av den strategiska ramen för det europeiska samarbetet på utbildningsområdet (Utbildning 2020) undersöka i vilken grad det europeiska riktmärket uppnås,

utbildningsöversikten kommer även ge information om det europeiska riktmärket med avseende på elever som slutar skolan i förtid, även om denna målgrupp inte omfattas av det fastställda målet,

2. främja europeiskt samarbete inom utvecklingen av politiska strategier för utbildning för anställbarhet genom analys och övervakning av sådan utbildning, bland annat genom att

— undersöka utbildningsstrategiers specifika inverkan på övergången mellan utbildning och arbete,

— analysera kvaliteten på första anställningar genom att ställa utbildningsnivån mot arbetsinnehållet, även överensstämmelsen mellan å ena sidan kunskaper, färdigheter och kompetens och å andra sidan det yrke som utövas under de tre första åren på arbetsmarknaden,

3. nära samarbeta med andra relevanta internationella institutioner, t.ex. Internationella arbetsorganisationen (ILO), OECD och Unesco, för att kunna utbyta analysresultat och sakkunskap i fråga om utexaminerades övergång till arbetsmarknaden,

OCH UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA OCH KOMMISSIONEN ATT:

1. samla in kvalitativ information och exempel på god praxis som ska komplettera den kvantitativa övervakningen och stärka grunden för ett evidensbaserat beslutsfattande, huvudsakligen med användning av befintliga källor, inbegripet rapporteringsarrangemangen för Utbildning 2020,

2. kartlägga exempel på god praxis i medlemsstaterna för en smidig övergång från utbildning till arbete genom att inrätta en expertgrupp för utexaminerades övergång från utbildning till arbetsmarknad, för att därigenom bidra till prioriteringarna inom Utbildning 2020; expertgruppen bör bestå av nationella experter utsedda av medlemsstaterna och experter utsedda av kommissionen som företrädar arbetsmarknaden berörda parter, och dessa experter bör med vederbörligt beaktande av subsidiariteten

i) undersöka hur utbildningen kan tillföras mer praktiska delar, t.ex. genom tillämpat lärande eller utbildning kombinerad med praktik, för att öka de utexaminerades anställbarhet,

ii) i nära samarbete med sysselsättningskommitténs indikatorgrupp och den permanenta arbetsgruppen för indikatorer och referensvärden ta ställning till frågan om lämpligaste indikatorer för övervakning av vilken utbildningspolitik som kan främja utexaminerades anställbarhet,

iii) rapportera tillbaka till rådet om resultatet av sitt arbete senast i slutet av 2014 i rapporten om genomförandet av den strategiska ramen för Utbildning 2020,

3. i samarbete med lämpliga organ inom utbildning och sysselsättning (däribland sysselsättningskommittén) utveckla peer learning-verksamhet avseende övergångsfasen mellan utbildning och arbete.

BILAGA

Referensnivå för genomsnittliga resultat i Europa
("Europeiskt riktmärke")
när det gäller andelen anställda utexaminerade

För att kunna övervaka framstegen, fastställa utmaningar och bidra till ett evidensbaserat beslutsfattande enades medlemsstaterna år 2009 om att referensnivåer för genomsnittliga resultat i Europa ("europeiska riktmärken") bör stödja de mål som anges i de slutsatser som rådet antog den 12 maj 2009 om en strategisk ram för europeiskt utbildningssamarbete ⁽¹⁾. Enighet nåddes då om fem europeiska riktmärken och en begäran lämnades till kommissionen om att lägga fram förslag på ytterligare riktmärken, inklusive ett riktmärke på området för anställbarhet.

Efter att ha granskat förslagen i arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar av den 24 maj 2011 ⁽²⁾ har medlemsstaterna nu också enats om följande riktmärke för andelen av anställda utexaminerade. Riktmärket kompletterar dem som antogs i maj 2009 samt det om rörlighet i utbildningssyfte som antogs av rådet i november 2011 ⁽³⁾. Som sådant bör det endast grundas på befintliga, jämförbara uppgifter. Det bör ta hänsyn till de enskilda medlemsstaternas olika utgångslägen och de olika utbildningspolitiska möjligheter de har att förbättra resultaten. Det bör inte ses som ett konkret mål som de enskilda länderna ska ha uppnått senast 2020. Medlemsstaterna uppmanas i stället att, på grundval av nationella prioriteringar och med beaktande av ändrade ekonomiska förutsättningar, överväga hur och i vilken utsträckning de kan bidra till att det europeiska riktmärket på området nedan kan uppnås tillsammans genom nationella åtgärder.

Riktmärke när det gäller andelen anställda utexaminerade

Anställbarhet, dvs. den kombination av faktorer som gör det möjligt för den enskilde att utvecklas i riktning mot anställning eller att få anställning, förbli anställd och utvecklas under sin karriär, är ett komplext begrepp som inte bara omfattar den enskildes egenskaper, färdigheter, förhållningssätt och motivation utan även andra yttre faktorer som faller utanför utbildningspolitikens ramar, såsom arbetsmarknadsbestämmelser, demografiska förhållanden, ekonomisk struktur och den allmänna ekonomiska situationen.

Mot den bakgrunden och i syfte att belysa vad utbildningspolitik kan betyda för att främja en framgångsrik sysselsättningsutveckling och förbättra anställbarheten för utexaminerade ⁽⁴⁾ som för närvarande inte deltar i vidareutbildning har medlemsstaterna enats om följande riktmärke:

Senast 2020 bör andelen anställda utexaminerade ⁽⁵⁾ (i åldersgruppen 20–34 år) ⁽⁶⁾ som avslutat sin utbildning högst tre år före referensåret vara minst 82 % (jämfört med 76,5 % år 2010) ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ EUT C 119, 28.5.2009, s. 7.

⁽²⁾ Dok. 10697/11.

⁽³⁾ EUT C 372, 20.12.2011, s. 31.

⁽⁴⁾ I denna text avses med termen *utexaminerad* en person mellan 20 och 34 år som genom utbildning förvärvat kvalifikationer på åtminstone gymnasieutbildningsnivå eller eftergymnasial, icke-tertiär utbildningsnivå (ISCED 3 till ISCED 4, utom ISCED 3C kort) eller med kvalifikationer på terciär utbildningsnivå (ISCED 5 och 6).

⁽⁵⁾ 1997 års internationella standard för utbildningsklassificering (ISCED) delar in utbildningsverksamhet i sju breda nivåer, där ISCED 0–2 och 3C kort omfattar högstadietutbildning. Vid beräkningen av lämpliga nivåer för 2020-målet beaktas endast två nivåer av utexaminerade, nämligen utexaminerade med gymnasieutbildning (ISCED 3), eftergymnasial, icke-tertiär utbildning (ISCED 4) och eftergymnasial utbildning (ISCED 5–6). De som slutfört allmän gymnasieutbildning (ISCED 3A) bör uppmuntras att delta i vidareutbildning. Gruppen av utexaminerade med lägre utbildning än gymnasieutbildning (ISCED 0–2 och ISCED 3C kort) uteslöts från beräkningen på grund av det begränsade urvalet (i åldersgruppen 20–34 år finns det endast ett fåtal elever som lämnat skolan på senare tid med mindre än gymnasieutbildning) och på grund av att medlemsstaterna redan 2003 enades om att minska antalet elever som lämnar utbildningen i förtid till mindre än 10 % av alla 18–24-åringar (ett mål som bekräftas i Europa 2020-strategin).

⁽⁶⁾ Den undre gränsen på 20 år valdes för att uppnå överensstämmelse med den nya åldersgrupp som infördes genom Europa 2020-strategins överordnade mål om sysselsättningsgrad (dvs. 20–64 år). Eftersom majoriteten av elever i Europa avslutar sin gymnasieutbildning (ISCED 3, utom ISCED 3C kort) och eftergymnasiala, icke-tertiära utbildning (ISCED 4) i åldern 18–20 år förväntas denna undre åldersgräns göra det möjligt att analysera gruppens anställbarhet ett, två och tre år efter avslutad utbildning. Den övre gränsen på 34 år valdes i sin tur i överensstämmelse med det aktuella riktmärket för personer med terciär utbildning som mäts utifrån gruppen av 30–34-åringar. Denna övre gräns bör därför garantera en optimal täckning av de nyutexaminerade från terciär utbildning (ISCED 5–6).

⁽⁷⁾ Mätt som andelen av den sysselsatta populationen i åldersgruppen 20–34 år som utexaminerades ett, två och tre år tidigare och som för närvarande inte vidareutbildas. Personer som för närvarande deltar i någon form av utbildning utesluts för att garantera att gruppens anställbarhet inte kan ändras av att en person för närvarande håller på att uppdatera/uppgradera sina färdigheter. På grund av bristen på longitudinella data för att exakt mäta flödet av utexaminerade in i arbetslivet används genomsnittet av de tre årsrättsnoteringarna efter utexaminering. Denna metod hjälper till att jämna ut eventuella effekter av kortare perioder av arbetslöshet som är vanliga under de tidiga arbetsåren.

Målnivån avser ett EU-genomsnitt och utgör inte något nationellt mål för enskilda medlemsstater.

Riktmärket bör möjliggöra en uppdelning i specifika delpopulationer. En uppdelning av uppgifter bör särskilt göras på grundval av ISCED-nivåerna ⁽¹⁾ samt utbildningsinriktning och utbildningsområde, vilket till exempel skulle göra det möjligt att särskilja mellan resultaten hos utexaminerade från gymnasiet efter det att de avslutat allmän utbildning eller yrkesutbildning och mellan resultaten hos utexaminerade från högre utbildning enligt utbildningsområde.

Dessutom bör en analys göras av i vilken omfattning utbildningsområdena och utbildningsnivåerna överensstämmer med de typer av yrken som utexaminerade utövar under de första åren av sin anställning och analysen kan grundas på utbildningsnivå enligt ISCED.

Riktmärket ovan kommer att granskas och utvärderas av medlemsstaterna och kommissionen som en del av den gemensamma rapporten om Utbildning 2020, för att besluta om en översyn av indikatorerna är nödvändig.

⁽¹⁾ Som angetts ovan delar den gällande internationella standarden för utbildningsklassificering från 1997 in utbildningsverksamhet i sju breda nivåer från 0 till 6. ISCED 2011 kommer 2014 att genomföras med nio nivåer i alla EU-utbildningsdatakällor. Detta innebär att tertiär utbildning kommer att delas upp ytterligare i kandidat- magister- och doktorsutbildning och att gränserna mellan högstadieutbildning och gymnasieutbildning fastställs tydligare.